

6. TIIVISTELMÄ

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää 1) liittyykö Alkon kantarottien (AA ja ANA) juomistyyppi joihinkin tiettyihin temperamenttipiirteisiin, 2) miten lievä etanolivaikutus ilmenee kannoissa ja 3) miten anesteettinen etanoliannos vaikuttaa kantoihin.

Kantarottia testattiin kolmessa kokeessa siten, että eläimille letkutettiin mahalaukkuun etanolia 1 g/kg fysiologiseen ^{saliin}sokeriliuokseen laimennettuna. Rinnakkain testattu kontrolliryhmä sai vastaavan painonsa mukaisen tilavuusmäärän saliiniliuosta. Avokentässä mitattiin seuraavat muuttujat: aktiivisuus, liikkumattomuus, kurkotukset ja papanointi. Valoisassa ja pimeässä kentässä mitattiin ylitykset, välttämiset ja valoisalla puolella vietetty kokonaisaika. Sokkelossa mitattiin latenssiaika lähtökopista, aktiivisuus ja sokkelon tutkimistarkkuus. Nukkumisaikakokeessa rotille injektoitiin vatsaonteloon tainnuttava etanoliannos 4 g/kg ja mitattiin nukahtamisesta heräämiseen kulunut aika.

Tulosten perusteella voidaan esittää, että ANA kannan yksilöt reagoivat keskimäärin AA eläimiä voimakkaammin stressiin ja ovat näin ollen emotionaalisempia. Etanoli korosti rottien käyttäytymistä motorisen aktiivisuuden alueella lisäten toisaalta liikkumista ja toisaalta paikallaanoloaika. Ympäristön tarkasteluun viittaavien käyttäytymispiirteiden suhteen (kurkotukset ja välttämisreaktiot) etanolin vaikutus oli depressoiva. Mitenkään selvästi eri tavalla etanoli ei saatujen tulosten mukaan kantoihin vaikuttanut, vaikka ANA naaraiden käyttäytymisessä etanoli aiheuttikin ehkä selvimmät muutokset. Sukupuolten välisiä käyttäytymiseroja etanoli lievensi. Nukkumisaikakokeessa todettiin, että ANA rotat nukkuivat AA eläimiä kauemmin ja koiraat naaraita pitempään. Veren alkoholipitoisuuksissa havaittiin eroja sekä kantojen että sukupuolten välillä, edelliset puoli tuntia injektoinnin jälkeen mitatuissa arvoissa ja jälkimmäiset heräämishetkellä mitatuissa arvoissa.